

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้านแม่จ๊ก ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย นายอนุวัฒน์ นิवासานนท์

สาขา การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา วิจัยและสถิติ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ

กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวรุ่ง วีระกุล

คณะกรรมการตรวจสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวรุ่ง วีระกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สนธิ สัตย์โยภาส)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูทธ วงศ์แปง)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้านแม่ซึก ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย : นายอนุวัฒน์ นิवासานนท์

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ ประธานกรรมการ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวรุ่ง วีระกุล กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุและกระบวนการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้านแม่ซึก เพื่อศึกษาผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้านแม่ซึก ตำบล หางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาโดยศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสตรี สภาวะสุขภาพในระดับลึกได้จำนวน 6 คน เป็นผู้ที่เคยประกอบ อาชีพเกษตรกรรมหรือครอบครัวมีอาชีพเกษตรกรรมได้เปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ในปัจจุบัน รวบรวมข้อมูลจากวิธีสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกต วิเคราะห์ ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ประเภทของข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลให้เป็นระเบียบตามเค้าโครงเรื่อง แล้วสรุปข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด

ผลจากการศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้าน แม่ซึก ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุและกระบวนการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้าน แม่ซึก เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองจากทางรัฐบาลเพื่อพัฒนาประเทศให้ทัน โลกตะวันตกมากขึ้นมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าใช้ในการทำงานซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อ ประชาชนที่ไม่เข้าใจถึงประโยชน์ แต่ก็ต้องการสินค้าบางชนิดมาใช้เช่นเดียวกับคนในสังคมเมืองจึง ต้องพยายามหาเงินมาเพื่อซื้อสินค้าสนองความต้องการของตน จึงมีแนวคิดเปลี่ยนอาชีพโดยอาศัย การชักชวนจากญาติ เพื่อน ข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน สื่อต่างๆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ กระบวนการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้านแม่ซึก ได้แก่ ปัจจัย

ผลักดันภายในหมู่บ้าน เช่น ตัวอย่างความสำเร็จของผู้หญิงในหมู่บ้าน ความนิยมในการบริโภคสินค้าและความทันสมัย ภาระที่ต้องรับผิดชอบ การได้รับการศึกษาของคนในหมู่บ้าน ปัจจัยดึงดูดจากภายนอกหมู่บ้าน เช่น ความมั่นคงในอาชีพ ความต้องการมีรายได้ให้สูงกว่าเดิม การคมนาคมที่สะดวก การมีโทรศัพท์จากภายนอกเข้ามาในหมู่บ้าน การที่มีวิทยุสื่อสาร มีรถยนต์ขับข้างวิ่งเข้าออกในหมู่บ้าน การซื้อที่ดินของนายทุนและปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีความสามารถในการทำงาน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ก็ย่อมได้รับการคัดเลือกให้ปฏิบัติงานตลอดจนการมีสนับสนุน ชักชวน รับรอง ย่อมส่งผลให้ผู้รับเข้าทำงานเกิดความไว้วางใจ ยอมรับจึงมีโอกาสได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำงานได้

2. ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่นอกภาคเกษตรกรรมของสตรีบ้านแม่ซึก ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ทางด้านสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลกระทบด้านบวกคือ ทำให้มีรายได้ที่แน่นอนและไม่ต้องลงทุนสูง เหมือนทำนาที่ต้องใช้ระยะเวลาอันนานจึงได้รับผล บุตรได้รับความรู้ที่ทันสมัยที่อาศัยเทคโนโลยีไม่เห็นคุณค่าธรรมเนียมปฏิบัติที่มีอยู่ในหมู่บ้านและมีความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมทำให้ได้รับข่าวสารทั้งดีและไม่ดีเข้ามาในหมู่บ้าน ในส่วนของผลกระทบด้านลบคือ อันตรายในการเดินทางไปทำงาน ลื่นเปื้อนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ขาดการอบรมสั่งสอนและขาดความอบอุ่นเพราะไม่มีใครคอยดูแล ขาดแรงงานวัยหนุ่มสาว ช่วยเป็นแรงงานในการเกษตรกรรมของครอบครัวต้องใช้แรงงานจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้ลื่นเปื้อนค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ขาดความสามัคคีในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ค่าครองชีพสูง ลูก หลาน ขาดความเคารพ เชื่อฟังและนับถือคนแก่

3. เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ผู้วิจัยได้จัดทำเวทีชาวบ้านมีผู้นำหมู่บ้าน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน เยาวชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ ได้มีส่วนร่วมโดยการพูดคุยได้ทราบว่า จุดแข็งในหมู่บ้านคือ ชาวบ้านมีการรวมกลุ่มแม่บ้านและการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่ได้รับการส่งเสริมจากทางรัฐบาล จุดอ่อนของหมู่บ้านคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจึงหาแนวทางปรึกษาผู้ที่เข้าร่วมจัดทำเวทีชาวบ้านในครั้งนี้เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านแม่ซึกให้ดำรงอยู่ตลอดไป ให้ทุกคนช่วยกันคิดว่าตนเองถนัดในด้านใดบ้างที่จะร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อได้ครบแล้ว จัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดออกเป็นฝ่าย แต่ละฝ่ายหาผู้ช่วยในหมู่บ้านมาประชุมร่วมกันวางแผนทำงาน ได้ผลสรุปคือการจัดหาทุนจากแหล่งต่างๆ เช่น งบจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หน่วยงานพัฒนาชุมชนตลอดจนหาผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรมาเป็นวิทยากรให้ความรู้เพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับความสำคัญ ประโยชน์และโทษของทรัพยากรธรรมชาติให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านแม่ซึก ผลที่ได้รับเป็นที่น่าพอใจ

The Title : A Study of the Change to Non-Agricultural Occupations by Women
in Maekug Village, Hangdong Sub-District, Hangdong District,
Chiang Mai Province

The Author : Mr. Anuwat Newasanont

M.A. Degree Program : Community Research and Development

Thesis Advisors : Asst. Prof. Chusit Chuchart Chairman
: Asst. Prof. Daoroong Weerakoon Member

ABSTRACT

The aim of the research is to study the cause and the process of change to non-agricultural occupations by women in Maekug Village, Hangdong sub-district, Chiang Mai Province, and to study the social, cultural, economic and environmental effects that of the changing process. This study also propose solutions and improvements. Data was collected by interviewing 6 representatives of the group which had worked as farmers or whose family had worked as farmers and had changed from being farmers to a new job. Data was collected by informal interview, formal interview and by observing analysis to get the correct specific information that was needed.

From the case study of the change to non agricultural occupations by women in Maekug Village, Hangdong Sub-district, Hangdong district, Chiang Mai Province. The conclusions are as follows:

1. The change to non-agricultural occupations by women in Maekug was caused by a change in the policies of the government to develop the country to Western Standards, and the use of new technology in their work. These changes have both a benefit (advantage) and a disadvantage for the people that have not used technology in the past. But they just need to use some products the same as the people in the city do. To support their needs, they started to have an idea to change their careers with the encouragement from their relatives, friends, from information from the government departments, private companies or from public advertising. The

impulsive factors that cause the change of occupations for women in Maekug from inside the village itself are the women's success, the popularity of using the modern quality products, responsibility in the family and improved education of the villagers. The impulse from outside the village came from job security, the requirement of high income, good transportation, telecommunications from outside coming into the village, and the public transport in and out of the village.

Other factors, such as their land being bought by investors, their ability in their job, and their knowledge and the skill can be advantages for them in getting a job, because the employer can trust them and can easily make a decision to give them a job.

2. There are both positive and negative social, cultural and economic effects for women changing their jobs.

The positive affects of the change are:- security of income, lower investment than in farming and less time till they get their money and profit back. Also, their children will have an opportunity to learn more about technology and it is not necessary to worry about natural events in their area. They're also more comfortable in communication and they can get both positive and negative news.

The negative effect of the change are:- It can be dangerous to go to work, they waste their money on transportation, nobody looking after the family might cause family problems, a lack of young labour to work in the fields. More technology wastes more money and the family can become disunited.

Concerning the solution and development, the researcher found that the people helped each other by establishing a like group OTOP that is supported by the government but they still have a problem with the environment. So the researcher and the leader of the village (community) called a meeting to find a solution and a way to preserve the environment. Ideas and jobs should be shared, more knowledge should be given to the villagers in Maekug. After the meeting, jobs were allocated according to their skill the plan was followed until the conclusion by looking for a budget from different departments. We are also looking for an instructor that has knowledge and skill to preserve the environment and nature and the research found that it works very well.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์ ชูชาติ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวรุ่ง วีระกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ที่มีคุณค่าแก่ผู้วิจัย และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง และประชาชนทุกคนในหมู่บ้านแม่ซึก ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เจาะลึก และให้ความช่วยเหลือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้วิจัยตลอดเวลา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่สำเร็จลงได้ ถ้าหากขาดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความห่วงใยด้วยดวงใจที่ยิ่งใหญ่ของพ่อกับแม่ที่มอบโอกาสให้ลูกได้กระทำในสิ่งที่มุ่งหวังสำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์มีข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขออภัยเป็นอย่างสูงในความบกพร่องหรือความผิดพลาดนั้น

อนุวัฒน์ นิवासานนท์